

Asia: VN/34692/2024

Lausuntopyyntö toimeentulotuen kokonaisuudistuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Velvoitteeseen ilmoittautua työttömäksi työnhakijaksi, velvoitteeseen hakea ensisijaista etuutta ja perusosan alentamiseen liittyvä lausuntopalaute:

-

Perusosan suuruuteen liittyvä lausuntopalaute:

-

Tiedon saamiseen ja luovuttamiseen liittyvä lausuntopalaute:

-

Kunnan rahoitusosuuden lisäämiseen liittyvä lausuntopalaute:

Sonkajärven kunta kannattaa uudistukseen sisältyviä ehdotuksia, jotka vahvistavat toimeentulotuen roolia viimesijaisena sosiaalihuollon tukimuotona.

Sonkajärven kunta vastustaa lakiesityksen ehdotusta kuntien rahoitusvastuun korottamisesta 50 prosentista 100 prosenttiin 18-24-vuotiaiden toimeentulotuen osalta. Muutos ei ole tarkoituksenmukainen ratkaisu lakiesityksen tavoitteiden saavuttamiseksi, sillä se ei lisää nuorten hyvinvointia eikä työllistymistä tai koulutukseen osallistumista ja on vaikuttavuudeltaan heikko. Se ei myöskään tuo kunnille lisävälineitä nuorten ohjaukseen eikä siten tue nuorten aseman parantamista. Etenkin lyhyet, alle puoli vuotta kestävät nuorten toimeentulotukijaksot ovat tilapäisiä, eivätkä kunnat voi niihin palveluillaan suoraan vaikuttaa. Kyseessä on merkittävä rahoitusvastuun siirto valtiolta kunnille, joka mitä todennäköisimmin aiheuttaa kunnille etuusmenojen kasvun ohella muita lisäkustannuksia.

Edellä mainitun lisäksi ajankohta muutoksen toteuttamiselle on epätarkoituksenmukainen. TE-palvelut siirtyivät valtiolta kunnille/työvoimaviranomaisille 1.1.2025 ja toiminta on käynnistetty vahvasti aliresursoituna. Siirto voi osaltaan parantaa nuorten työllistymistä pitkällä tai keskipitkällä

aikavälillä, mutta sen vaikutuksia tulisi arvioida eikä uusia muutoksia ole syytä tehdä näin nopealla aikataululla mittavan järjestelmämuutoksen jälkeen.

Mikäli rahoitusvastuun siirto kuitenkin toteutetaan, on siitä kunnille aiheutuvat kustannukset korvattava kunnille euromääräisesti ja 100 prosenttisesti pysyvänä valtionosuuden lisäyksenä. Lisäksi tulee huomioida, että erittäin todennäköisesti siirto johtaa etuusmenojen ohella palvelu- ja henkilöstökulujen merkittävään kasvuun.

Lisäkustannuksia tulisi aiheutumaan myös mm. tietojärjestelmien yhteensovittamisesta. Ennen siirron toteuttamista valtion tulisikin arvioida tietojärjestelmien yhteensopivuus ja tarvittavat kehittämistoimet sekä varata niihin täysimääräinen valtion rahoitus. On esimerkiksi oleellista varmistaa, että kunnilla on siirron toteutuessa mahdollisuus saada ajantasaista tietoa toimeentulotuen ja -etuuksien hakijoista ja saajista

Asumismenojen tarkentamiseen liittyvä lausuntopalaute:

-

Vaikutusten arviointiin liittyvä lausuntopalaute:

-

Muu lausuntopalaute:

-

Hyyryläinen Päivi
Sonkajärven kunta